

Čís. 492.

V návrhu, aby oddělena byla pozůstalost od dědicova majetku, netřeba osvědčiti ani, že navrhovatelova pohledávka jest objektivně ohrožena, ani, že důvodnou jest obava, že by navrhovatelova pohledávka smísením obojího majetku ocitla se v nebezpečí. Stačí kromě osvědčení pohledávky motivované tvrzení obavy.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1920, R I 226/20.)

Pozůstalostní jmění záležející z hotovosti (21.000 K) a cenných papírů (nominale 175.000 K), uloženo bylo v uschování Úvěrní banky v Praze pod dozorem pozůstalostního soudu. Dědicům byla přenechána správa a užívání pozůstalostního jmění. Zůstavitelův věřitel navrhl, by pro jeho pohledávku 35.711 K 20 h bylo pozůstalostní jmění odděleno od jmění dědiců, převzato do soudního uschování a by při tomto jmění jeho nárok za účelem uspokojení z tohoto jmění byl poznamenán. V návrhu nabízel důkazy na osvědčení své pohledávky. Pozůstalostní soud návrhu nevyhověl v podstatě z toho důvodu, že opatření ve smyslu § 812 obč. zák. není třeba, ježto celé pozůstalostní jmění uloženo jest u Úvěrní banky v Praze pod dozorem pozůstalostního soudu a jest tudíž fakticky od jmění dědiců odděleno. Rekursní soud zrušil usnesení pozůstalostního soudu a nařídil mu, by provedl navrhovatelem nabídnuté důkazy k osvědčení jeho pohledávky a pak o návrhu jeho znovu rozhodl. Důvody: Dle § 812 obč. zák. může věřitel, obává-li se, že by jeho pohledávání bylo vydáno nebezpečí, kdyby se pozůstalost smísila s dědicovým jměním, pokud dědictví není odevzdáno, žádati, by byla pozůstalost od dědicova jmění oddělena, soudem do uschování vzata nebo dána do správy opatrovníka, to pak, co má na pozůstalosti pohledávati, by se na ní zaznamenalo a z ní zapravilo. Zákon poskytuje tím věřiteli pozůstalostnímu před odevzdáním pozůstalosti ochranný prostředek proti škodě, již se obává ze smísení pozůstalostního jmění s jměním dědice, bez ohledu na to, v čem pozůstalost záleží, aniž by některé části pozůstalostního jmění vůbec, a jmenovitě pak ony, které jsou pod dozorem pozůstalostního soudu neb snad dokonce v soudním uschování, z opatření toho vylučoval a aniž by pozůstalostnímu soudu ukládal, o tom rozhodovati, je-li navrhovaného věřitelem opatření k jeho ochraně zapotřebí čili nic; pozůstalostní soud musí navržené oddělení pozůstalosti od dědicova jmění, které jest nejen ochranným prostředkem pro věřitele, nýbrž má i další důležitý právní následek pro dědice, v citovaném předpisu zákona stanovený, že totiž dědic v takovém případě, i když se byl bezvýjimečně k dědictví přihlásil, vlastním jměním více za dluh neručí, povoliti a naříditi, osvědčí-li věřitel, že měl za zůstavitelem pohledávku a obává-li se věřitel ze smísení jmění pozůstalostního se jměním dědice pro své uspokojení s pohledávkou nebezpečnosti a nejeví-li se obávané nebezpečnosti nemožným. Že by v tomto případě proto, že jmění pozůstalostní (záležející toliko v hotovostech a cenných papírech), uloženo jest v uschování u úvěrní banky a že jest prý pod dozorem pozůstalostního soudu, nebezpečnosti, jehož se stěžovatel ze smísení jmění toho se jměním dědiců obává, bylo nemožným, soud první stolice ani netvrdí a nelze to uznati,

to tím méně, ježto dědicům byla usnesením pozůstalostního soudu ze dne 4. února 1919 přenechána správa a užívání pozůstalosti dle § 810 obč. zák. Nelze proto správným uznati usnesení soudu první stolice, jímž byl zamítnut stěžovatelův návrh; nelze však také, jak stěžovatel navrhuje, napadené usnesení vyhověním návrhu změnit, poněvadž soud první stolice neprovedl stěžovatelem v návrhu nabídnuté osvědčení jeho pohledávky za zůstavitelem, takže nelze posouditi, zda-li zde jest či není nezbytný předpoklad navrženého opatření, totiž, že stěžovatel měl za zůstavitelem tvrzenou pohledávku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dědiců.

D ů v o d y:

Stěžovatelé připouštějí, že dle § 812 obč. zák. stačí subjektivní obava věřitele pozůstalostního, že by jeho pohledávka přišla v nebezpečení, kdyby se pozůstalost smísila se jměním dědicovým. Není tudíž třeba důkazu neb osvědčení, že pohledávka objektivně jest ohrožena nebo že důvodnou jest obava, a postačuje k opodstatnění návrhu na oddělení kromě osvědčení pohledávky pouhé motivované tvrzení obavy. Když tomu tak, nezáleží na tom, že a proč navrhovatel dříve nepřihlásil své pohledávky aniž dědice upomínal o zaplacení, a z jakého důvodu právě nyní se domáhá oddělení jmění pozůstalostního od jmění dědiců. Jen tehdy mohla by — po osvědčení pohledávky — jeho žádost za oddělení býti zamítnuta, kdyby za daných okolností jakékoliv ohrožení pohledávky nadobro bylo vyloučeno. To stěžovatelé ovšem tvrdí, poukazující k tomu, že movité jmění pozůstalostní z převážné části (cenné papíry v nominální hodnotě 175.000 K a 21.000 K) uloženo jest u Pražské úvěrní banky. Avšak tím není nikterak prokázána nemožnost ohrožení pohledávky navrhovatelovy. Vždyť bylo dědicům usnesením soudu pozůstalostního ze dne 4. února 1919 povoleno podle § 810 obč. zák. spravování a požívání pozůstalosti, čímž nabyli též práva, volně nakládati s užitky složených cenných papírů, věřiteli však nelze brániti v tom, by si nezabezpečil také těchto požitků jakožto fondu pro své uspokojení, čehož právě má býti dosaženo opatřením ve smyslu § 812 obč. zák. K tomu nehledíc byla podle spisů se svolením soudu pozůstalostního usnesením ze dne 6. března 1919 dědicům vydána část 6215 K 09 h k m e n o v é h o jmění pozůstalosti, ano usnesením ze dne 15. září 1919 dáno soudní svolení, by jako úvěr na uložené cenné papíry vybrána byla částka do 20.000 K u Pražské úvěrní banky. Není pak nikterak vyloučena možnost, že před odevzdáním pozůstalosti vydány budou dědicům — byť i se svolením soudu pozůstalostního — další části kmenového jmění pozůstalostního, po případě i veškeré cenné papíry u jmenovaného peněžního ústavu uložené — nebude-li k zajištění pohledávky navrhovatelovy učiněno přiměřené opatření, zvláště, když soud pozůstalostní není povinen, aby se o zabezpečení osob, jimž přísluší nárok na pozůstalost, staral větší měrou, než zákonem jest předepsáno nebo jimi samými žádáno. S tohoto hlediska bylo by připustiti oddělení jmění pozůstalostního ve smyslu § 812 obč. zák. i tehdy, kdyby již u soudu bylo složeno. Vzhledem k tomu, co vyloženo, jakož i k tomu, že ze spisů nikterak nevysvítá a stěžovateli ani tvrzeno není, že by jejich vlastní jmění poskytovalo naprosté jistoty pro pohledávku 35.711 K 90 h,

nelze tvrditi, že i bez žádané separace jakékoliv nebezpečí pro pohledávku navrhovatelovu by bylo vyloučeno a návrh byl nadobro bezdůvodným. Neprávem tedy soud stolice prvé odmítl žádané opatření s poukazem na to, že pozůstalostní jmění fakticky od jmění dědiců jest odděleno, kdyžte právo věřiteli v § 812 obč. zák. propůjčené pouhým faktickým oddělením není vyčerpáno. Usnesení soudu rekursního, jenž zrušiv usnesení prvého soudce uložil tomuto, by provedl důkazy navrhovatelem k osvědčení přihlášené pohledávky nabízené a po té znova rozhodl o návrhu na separaci, jest odůvodněno.

Čís. 493.

Honorování akreditivu přes to, že jak honorantovi, tak honorátovi bylo známo, že již uplynula lhůta, na kterou akreditiv byl poskytnut, zavazuje honoráta, by vrátil honorantovi přijatý peníz, pakliže ten, kdo akreditiv poskytl, pro uplynutí lhůty závaznost z akreditivu odmítl.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1920, Rv I 41/20.)

Žalující banka byla se žalovanou dřevařskou firmou ve stálém kontokorentním spojení, jež spočívalo najmě v tom, že banka poskytovala firmě úvěr na základě akreditivů a inkasovala pro ni peníze. Dne 13. října 1918 sdělila banka žalované firmě, že z příkazu společnosti pro výstavbu Haliče vyplatí žalované na průkaz duplikátem nákladního listu o tom, že vypravila dva vagony dřeva do Haliče, za každý vagon 6000 K a oznámila jí zároveň, že akreditiv platí do 30. října 1918. Žalovaná firma předložila žalující bance dne 12. listopadu 1918 duplikát nákladního listu, dle něhož byl naložen jeden vagon prken pro svrchu zmíněnou společnost, načež banka firmě na základě uvedeného akreditivu připsala 6000 K na její účet k dobru a vyrozuměla o tom společnost pro výstavbu Haliče, jež však honorování akreditivu neuznala, ježto vagon byl naložen až po uplynutí lhůty, na kterou byl akreditiv poskytnut. Žalobkyně odvolala proto dobropis žalované, ježto však tato zdráhala se jej zaplatiti zpět, domáhala se vrácení jeho žalobou. Procesní soud prvé stolice žalobě vyhověl. Důvody: Žalované bylo připsáno 6000 K k dobru sice teprve po uplynutí doby, na niž byl akreditiv povolen, avšak za předpokladu, že společnost pro výstavbu Haliče vezme dobropis na vědomí. Ježto však tato platbu neuznala, odpadl předpoklad, za něhož byl dobropis právně opodstatněn, pročež byla žalující oprávněna, by jej odvolala. Námitka žalované, že žalující samu stihá zavinění, ježto překročila příkaz, není odůvodněna, poněvadž žalovaná věděla o tom, že akreditiv jest povolen pouze do 30. října 1918, a přes to dodala teprve po uplynutí této doby. Žalovaná dodala na vlastní nebezpečí a může nastupovati pouze na svého smluvníka, by jí vyplatil peníz za dodávku. O d v o l a c í s o u d potvrdil rozsudek soudu prvé stolice. Důvody: Žalující, připsavši žalované kupní cenu k dobru po 30. říjnu 1918, jednala mimo příkaz, daný jí společností pro výstavbu; vystupovala však jako mandantka žalované, s níž byla v poměru kontokorentním, a uspokojila dobropisem její pohledávku za dodání, převzavši tak za ni vymáhání této pohledávky. Ježto žalovaná věděla, do kdy akreditiv platí, musela si býti vědoma, že pod-